II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 30 päivänä heinäkuuta 1996,

Llodiossa (Álava) sijaitsevalle Compañía Española de Tubos por Extrusión SA:lle myönnetystä valtion tuesta

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(97/21/EHTY, EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 4 artiklan c alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 93 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevista yhteisön säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1991 tehdyn komission päätöksen N:o 3855/91/EHTY [1] ja erityisesti sen 6 artiklan 4 kohdan,

on perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan ja päätöksen N:o 3855/91/EHTY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti varannut niille, joiden etua asia koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa ja ottaa annetut huomautukset huomioon,

sekä katsoo seuraavaa

I

Compañía Española de Tubos por Extrusión SA, jäljempänä 'Tubacex', on Llodiossa (Álava) sijaitseva yksityinen yritys, joka valmistaa saumattomia putkia ruostumattomasta teräksestä ja jolla on terästä valmistava tytäryhtiö Acería de Álava Amuriassa (Álava).

Koettuaan viime vuosina huomattavia taloudellisia vaikeuksia Tubacex julisti kesäkuussa 1992 maksujen keskeytystä koskevan Espanjan lain mukaisesti olevansa väliaikaisesti maksukyvytön ja keskeytti kaikkien maksujen suorittamisen. Lokakuussa 1993 tämä järjestely lopetettiin sopimalla velkojien kanssa, että velkojen maksamiseksi laskettaisiin liikkeeseen vaihtovelkakirjalaina.

Komissio päätti 25 päivänä helmikuuta 1995, tehtyään perusteellisen alustavan tutkimuksen yrityksen rahoituksellisen rakenneuudistuksen ja siihen liittyvien seikkojen eri puolista, aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan ja komission päätöksen N:o 3855/91/EHTY, jäljempänä 'terästukisäännöt', 6 artiklan 4 kohdan mukaisen menettelyn, joka koskee

i) Baskimaan hallitukselle myydyn kiinteistön kauppaan mahdollisesti sisältynyttä tukea (sosiaaliturvarahastolle annetun [Seguridad Social] yleispantin vapauttaminen sekä 220 miljoonan Espanjan pesetan maksusuoritus Baskimaan hallitukselta),

ii) palkkatakuurahaston (FOGASA) kanssa tehtyihin lainasopimuksiin mahdollisesti sisältyvää tukea, ja

iii) Tubacexin rahoituksen rakenneuudistusta, ennen kaikkea sosiaaliturvarahaston ja muiden valtion laitosten osallistumista maksujen keskeytyksen lopettamiseen ja näihin mahdollisesti sisältyvää tukea; tällöin velat muutettiin pääomaksi ja kiinnitykset ja pantit vapautettiin, jotta kiinteistöjä voitiin käyttää vaihtovelkakirjalainojen vakuuksina.

[1] EYVL N:o L 362, 31.12.1991, s. 57

Komissio ilmoitti 10 päivänä maaliskuuta 1995 päivätyllä kirjeellä Espanjan hallitukselle päätöksestään aloittaa menettely. Jäsenvaltioille ja muille, joiden etua asia koskee, ilmoitettiin asiasta julkaisemalla kirje *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* (1).

II

Espanjan hallitus vastasi 10 päivänä huhtikuuta 1995 kirjallisesti komission menettelyn aloittamista koskeneeseen kirjeeseen esittäen kantaansa tukevia lisätietoja; hallituksen mukaan mihinkään tutkituista toimenpiteistä ei sisältynyt valtion tukea (Espanjan hallituksen esittämiä yksityiskohtia käsitellään tarkemmin tämän päätöksen III ja IV osassa).

Menettelyn yhteydessä komissio sai huomautuksia seuraavilta jäsenvaltioilta ja kolmansilta: Itävalta (teräsputkien tuottaja), Saksa (teräksen tuottajien kansallinen liitto ja talous-ministeriö), Ranska (teräksentuottajien kansallinen liitto), Italia (teräksentuottajien kansallinen liitto), Espanja (teräksentuottajien kansallinen liitto) ja Yhdistynyt kuningaskunta (teräsputkien tuottaja). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esitti lisäksi huomautuksia, jotka kuitenkin tulivat perille vasta 7 päivänä joulukuuta 1995 eli asetetun määräajan päätyttyä, joten niitä ei voitu ottaa huomioon.

Espanjalaista teräksentuottajien liittoa lukuun ottamatta, jonka mukaan toimenpiteisiin ei sisältynyt minkäänlaista tukea, kaikki huomautusten esittäjät kannattivat komission aikomusta aloittaa menettely. Niiden käsityksen mukaan tutkittaviin toimenpiteisiin sisältyi valtion tukea. Lisäksi ne esittivät, että yritys oli voinut saada muutakin tukea, joka ei sisältynyt menettelyyn.

Itävaltalaisen teräsputkien valmistajan huomautuksissa viitattiin tosiasiassa erään toisen yrityksen toimenpiteisiin, joka ei ollut menettelyn kohteena.

Saksan talousministeriö kyseenalaisti sosiaaliturvarahaston päätöksen luopua oikeuksistaan etuoikeutettuna velkojana, vapauttaa yleispantit yleensä ja erityisesti hyväksyä kiinteistön myynti Baskimaan hallitukselle. Ministeriö arvosteli myös FOGASAn päätöstä hyväksyä kiinnitettyä omaisuutta lainan vakuudeksi. Kaikki nämä seikat viittasivat ministeriön käsityksen mukaan siihen, että toimenpiteisiin sisältyi laittomia, kilpailua vääristäviä tukia.

Saksalainen putkien valmistajien liitto tähdensi, että Tubacex on vuosista 1990—1991 lähtien kasvattanut huomattavasti markkinaosuuttansa yhteisön markkinoilla, myös Saksassa, tarjoamalla tuotteitaan tuotantokustannuksia halvemmilla hinnoilla, mihin sillä oli mahdollisuus vain tukien avulla tai koska sillä oli mahdollisuus niitä saada.

Ranskan putkien valmistajien liitto viittasi Tubacexin taloudellisen tilan heikentymiseen vuoden 1990 jälkeen ja kysyi, miten yritys edelleen voisi toimia ilman tukia menemättä konkurssiin. Liiton mielestä oli olennaista, että komissio tietäisi, ketkä olivat yrityksen osakkaita ja velkojia. Liitto katsoi myös, että Tubacexin uusi tytäryhtiö Tubacex Tubos Inoxidables oli saanut laitonta tukea ja ilmaisi huolensa viestimissä toistuvasti ilmestyneisiin tietoihin valtion rahoitustuesta vielä laajemmalle saumattomien putkien alan rakenneuudistukselle, joka koski uutta Unión de Tubos Vascos, jäljempänä 'UTV', ryhmää; siihen kuuluisivat Tubacexin lisäksi Tubos Reunidos ja Productos Tubulares.

Italialainen teräksentuottajien liitto viittasi Tubacexin viime vuosien tappioihin ja lisäsi, että polkemalla hintoja yritys oli kasvattanut huomattavasti markkinaosuuttaan Italiassa ajanjaksona 1991—1993, suuntaus oli jatkunut yrityksen taloudellisen rakenneuudistuksen ajan. Yrityksen käsityksen mukaan nämä toimenpiteet olivat edellyttäneet valtion tukea.

Yhdistyneestä kuningaskunnasta oleva valmistaja valitti myös kärsineensä vahinkoa Tubacexin harjoittamasta kilpailusta, joka perustui valtion tuen mahdollistamiin alhaisiin hintoihin. Yrityksen käsityksen mukaan sosiaaliturvarahaston menettelyä voidaan pitää valtion tukena, koska laina ei ollut perustunut markkinoilla tavanomaiseen korkokäytäntöön; sosiaaliturvarahasto ei ollut käyttänyt etuoikeuttaan ja se oli vapauttanut sen hallussa olleet pantit vähentäen mahdollisuuksiaan periä mainitut saatavat; sen hyväksymät vaihtovelkakirjat eivät kattaneet koko velkasummaa. Yhdistyneestä kuningaskunnasta oleva valmistaja arvioi myös, että velan aiemmat uudelleenjärjestelyt ja niiden maksujen keskeyttämisen jälkeiset järjestelyt olivat valtion tukea, koska käytetty korko oli markkinakorkoa alhaisempi. Tuottajan mielestä FOGASAn lainaehdotkaan eivät olleet markkinoilla tavanomaiset.

Baskimaan hallitukselle myydyn kiinteistön osalta Yhdistyneestä kuningaskunnasta oleva valmistaja kysyi, miksi sosiaaliturvarahastolla oleva yleispantti ja Banco de Crédito Industrialilla, jäljempänä 'BCI', olevat kiinnitysvakuudet voitiin vapauttaa ennen kauppaa, ja miksi ei oltu esitetty julkista tarjouspyyntöä.

Lisäksi sama valmistaja ilmoitti, että muutkin toimenpiteet, mukaanlukien julkisten pankkien lainat, jotka sisältyivät kausien 1986—1989 kirjanpitoon, voivat sisältää valtion tukea. Valmistaja asetti kyseenalaiseksi komission alustavan tutkimuksen päätelmät, joiden mukaan muut sisäiset rakenneuudistusjärjestelyt eivät sisältäneet valtion tukea; näihin sisältyi myös laaja toimialan rakenneuudistus, johon tiedotusvälineissä oli kerrottu Baskimaan hallituksen päättäneen myöntää 3 306 miljoonaa Espanjan pesetaa yritykselle tarkoitettuna sosiaalitukena.

(1) EYVL N:o C 282, 26.10.1995, s. 3

Komissiolle lähetetyt huomautukset toimitettiin edelleen Espanjan hallitukselle komission 24 päivänä tammikuuta 1996 päivätyssä kirjeessä.

III

Espanjan hallitus vastasi 16 päivänä helmikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä väittäen, että kyseessä ei ollut valtion tuki, koska Tubacexiin ja Acería de Álavaan sovellettiin yleissäännöksiä. Väitteidensä tueksi Espanjan hallitus esitti tietoja muun muassa Tubacexin julkisen velan luonteesta, etuoikeutettujen velallisten henkilöllisyydestä, sosiaaliturvarahaston roolista velkojien sopimuksen tekemisessä (myös siitä, miksi se luopui etuoikeutetun velallisen oikeuksistaan ja vapautti pantiksi saamansa Tubacexin omaisuuden), sosiaaliturvarahaston lainan korkokannasta, BCI/BEX:n (Banco Exterior de España) kiinnitysvakuuksien vapauttamisesta, kiinteistön myynnistä Baskimaan hallitukselle, FOGASAn kanssa tehdyistä lainasopimuksista ja suoritetuista lyhennyksistä. (Tämän päätöksen IV osassa selvitetään yksityiskohtaisesti näitä tietoja.) Lisäksi Espanjan hallitus esitti erinäisiä huomautuksia annetuista lausunnoista. Yleisesti ottaen Espanjan viranomaiset kyseenalaistivat Tubacexin taloudellisia vaikeuksien laajuutta koskevat huomautukset sekä sen, että Tubacex olisi harjoittanut polkumyyntiä valtion tuen avulla laajentaakseen markkinaosuuttaan ja totesivat, että Tubacexin kasvu markkinoilla perustui pääosin vakaaseen liiketoimintapolitiikkaan ja että on vaikea vertailla hintoja, koska ruostumatonta terästä on tarjolla useita laatuja ja lajeja, joista toiset ovat halvempia ja toiset kalliimpia.

Koska toimitetut tiedot olivat tietyiltä osin puutteellisia, komissio pyysi 5 päivänä maaliskuuta 1996 päivätyllä kirjeellä lisäselvityksiä. Vastauksena tähän selvityspyyntöön ja muihin myöhempiin kehotuksiin Espanjan hallitus toimitti lisätietoja 26 päivänä maaliskuuta, 30 päivänä toukokuuta, 13 päivänä kesäkuuta ja 24 päivänä kesäkuuta 1996 päivätyillä kirjeillä.

IV

Käytettävissä olevien tietojen perusteella voidaan menettelyn aikana tutkituista kysymyksistä tehdä seuraavat päätelmät:

Kiinteistön myynti Baskimaan hallitukselle

Menettelyn aloittaessaan komissio ilmoitti, että lehdissä ilmestyneiden eräiden tietojen perusteella kauppa näytti tapahtuneen hyvin nopeasti, ilman julkisen tarjouspyynnön esittämistä, kiinteistö oli kiinnitetty BCI:n lainan vakuudeksi, sosiaaliturvarahastolla oli ollut kiinteistöön yleispantti aivan kaupan tekemiseen asti, eikä tiedetty, mitä kiinteistölle oli sen jälkeen tapahtunut. Esitettiin epäilyjä kiinteistön arvosta ja sosiaaliturvarahaston päätöksestä myydä panttina olevaa omaisuutta perimättä saataviaan. Komissio päätteli, että myyntihintaan todennäköisesti sisältyi valtion tukea.

Espanjan hallitus esitti huomautuksissaan, että kiinteistökauppaa koskevat neuvottelut aloitettiin vuoden 1993 alussa, eli kaupasta ei sovittu niin nopeasti kuin lehtitiedoista olisi voinut päätellä. Myyty kiinteistö (69 555 m²) oli osa Amurriossa sijaitsevaa suurempaa, 243 629 m²:n maa-alaa, (josta se erotettiin) jonka Tubacex omisti yksin, mutta joka oli sosiaaliturvarahaston lainan vakuutena. Lisäksi kiinteistö oli kiinnitetty julkiselta BCI-pankilta saadun lainan vakuudeksi.

Kun kiinteistö oli 1 päivänä kesäkuuta 1993 myyty, se siirtyi Amurrioko Industraldealle, teollisuusalueen kehittämiseksi luodulle yhtiölle. Kiinteistöstä myytiin 4 000 m² yksityiselle Hormigones Alaveses -yritykselle heinäkuussa 1994. Kiinteistön loppuosan ensimmäisen kehitysvaiheen työt alkoivat tammikuussa 1995 (jolloin alettiin rakentaa noin 3 000 m²:n teollisuus- ja konttorirakennuksia). Työt jatkuvat tänä vuonna teollisuuskäyttöön tarkoitetulla 5 400 m²:n lisärakennuksella.

Espanjan hallitus väittää, että kiinteistöstä maksettu hinta oli markkinahintaa alempi. Vaikka se kiinteistön jakoa koskevissa asiakirjoissa ilmoitettiin 70 miljoonan pesetan arvoiseksi, summa kuvastaa vain sen kirjanpitoarvoon merkittyä hankinta-arvoa. Paljon korkeammista hinta-arvioista on esitetty todisteita. Ensimmäinen oli riippumaton arvio, jonka Tubacex oli tilannut suojatakseen yrityksen etuja neuvottelujen aikana. Tämä 24 päivänä toukokuuta 1993 päivätty arvio ei virheen vuoksi sisältänyt sitä kiinteistön osaa, joka sijaitsi toisella puolen tietä, mutta arvioidun tontin koko vastasi sitä 69 555 m²:ä, joka myytiin 1 päivänä heinäkuuta 1993 220 350 000:lla Espanjan pesetalla. Riippumattomat asiantuntijat tekivät 9 päivänä marraskuuta 1993 Álavan kaupparekisterin toimeksiannosta uuden, osakeyhtiölain edellyttämän arvion, koska kiinteistö aiottiin sijoittaa apporttiomaisuutena Amurrioko Industrialdeaa perustettaessa. Tällöin kiinteistön arvoksi katsottiin 260 miljoonaa pesetaa.

Lisäksi Espanjan viranomaiset ovat toimittaneet asiakirjoja helmikuussa 1995 tehdystä kiinteistön arvioinnista, jonka suorittivat Amurrion paikallisviranomaiset verotustarkoituksiin siitä hinnasta, jonka Hormigones Alaveses kesäkuussa 1994 maksoi 4 000 m²:n kiinteistöstä.

Taulukossa esitetään yhteenveto eri arvioista:

(Espanjan pesetoissa)

	Arvio	Arvo/m²
Arvio toukokuussa 1993	317,25 milj.	5 000/m²
Myyntihinta kesäkuussa 1993	220,35 milj.	3 168/m²
Arvio marraskuussa 1993	260 milj.	3 738/m²
Verotusarvio helmikuussa 1995		4 024/m²
Heinäkuussa 1994 myydyn 4 000 m²:n hinta	14,4 milj.	3 600/m²

Julkisen tarjouspyynnön puuttumisen osalta Espanjan hallitus väittää, että tavanomainen menetelmä myytäessä yksityisille yrityksille perustuu suoraan tarjouksen tekoon, mikä on sekä ostajan että myyjän edun mukaista. Näin ollen kyse oli tässä tapauksessa asianmukaisesta menettelystä, jota noudatettiin maksujen keskeytysmenettelyä käsitelleen tuomarin nimeämien valvojien hyväksymällä tavalla.

Espanjan hallituksen mukaan vapautettiin kiinteistön suurimpaan osaan tehdyt BCI:n kiinnitysvakuudet 21 päivänä toukokuuta 1993, koska vastaavat suoritukset (niin pääoma kuin korotkin) oli jo maksettu kokonaisuudessaan. Maksut porrastettiin useille vuosille ennen maksujen keskeytystä kesäkuussa 1992 lukuun ottamatta kolmea viimeistä erää 960 miljoonan pesetan lainasta, joka oli peräisin vuodelta 1986; nämä erät (jotka eivät sisältyneet maksujenkeskeytysmenettelyyn) maksettiin 1 päivänä heinäkuuta 1992, 1 päivänä lokakuuta 1992 ja 1 päivänä tammikuuta 1993. Sosiaaliturvarahasto suostui 3 päivänä kesäkuuta 1993 sillä myytyyn kiinteistöön olleen pantin vapauttamiseen, koska sille maksettiin kiinteistökaupan tuotoilla (tuomarin nimeämien valvojien suostumuksella) osa sen maksujen keskeyttämistä edeltäneestä saatavasta; samalla se säilytti sillä olevan pantin laajempaan kiinteistöalaan (josta myyty osa oli erotettu) ja muuhun omaisuuteen, joka kattoi lainan.

FOGASAn myöntämät lainat

Menettelyä aloittaessaan komissio ei tiennyt varmasti, vastasivatko FOGASAn heinäkuussa 1992 (maksujen keskeytyksen jälkeen) ja vuonna 1994 myöntämien kahden lainan ehdot markkinaehtoja. Lisäksi komissio katsoi, että lainojen (kiinteistökiinnityksen muotoisiin) vakuuksiin liittyviä sopimuksia oli tutkittava lähemmin.

Huomautuksissaan Espanjan hallitus totesi, että lainat vastasivat täysin FOGASAn voimassaolevia sääntöjä ja että niihin ei sisältynyt valtion tukea.

FOGASA on itsenäinen, työ- ja sosiaaliministeriön valvonnassa toimiva laitos, joka saa rahoituksensa työnantajainmaksuista. Sen päätehtävä on maksaa konkurssi- ja kriisiyritysten työntekijöiden palkat ja avustukset. FOGASA ei myönnä lainoja vaikeuksiin joutuneille yrityksille, mutta huolehtii kaikista yritysten työntekijöihin kohdistuvista velvoitteista varoilla, jotka se saa myöhemmin yrityksiltä takaisin.

Kyseisessä tapauksessa yritysten työntekijät vaativat maksujen keskeytyksen jälkeen FOGASAlta palkkasaataviaan. Asiasta käydyissä neuvotteluissa FOGASA, Tubacex ja Acería de Álava allekirjoittivat 10 päivänä heinäkuuta 1992 sopimuksen, jonka mukaan FOGASA maksaisi työntekijöille siihenastiset 444 327 300 pesetan suuruiset palkkasaatavat. Yritykset sitoutuivat maksamaan tämän 211 641 186 pesetan summan takaisin korkojen kera. Takaisinmaksuaika olisi kahdeksan vuotta ja korko 10 prosenttia vuodessa, joka erääntyisi puolivuosittain 40 998 011 pesetan erinä. Kun palkat oli maksettu työntekijöille, vahvistettiin 8 päivänä helmikuuta 1993 tarkistettu lainasopimus, jonka mukaan lopullinen lainapääoma oli 376 194 837 pesetaa ja korko 183 473 133 pesetaa, jotka tuli maksaa kuudessatoista puolivuotiserässä 9 prosentin korolla 1 päivästä elokuuta 1993 alkaen; takaisinmaksettavat summat (korot mukaan lukien) olivat alussa 33 miljoonaa pesetaa ja lopussa 37 miljoonaa pesetaa (korkojen osuus aleni vähitellen).

Työntekijöiden kanssa tehdyn sosiaalisuunnitelman seurauksena tehtiin 10 päivänä maaliskuuta 1994 uusi lainasopimus, joka käsitti 465 727 750 pesetan pääoman ja 197 580 900 pesetan koron. Takaisinmaksuaika oli kahdeksan vuotta 30 päivästä joulukuuta 1994 alkaen, ja korko 9 prosenttia. Korot maksettaisiin vasta kolmena viimeisenä vuotena, ja 71 prosenttia pääoman lyhennyksistä erääntyisi vasta 30 päivänä joulukuuta 1998. Espanjan viranomaisten mukaan yritys ehdotti tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen 4 194 839 pesetan maksamista välittömästi ensimmäisen sopimuksen mukaisesti ja uusien kiinnitysvakuuksien sopimista tähän liittyen (katso jäljempänä).

Uusi tarkistettu lainasopimus laadittiin 3 päivänä lokakuuta 1994. Siinä lopullinen velkapääoma oli 496 491 521 pesetaa ja korot 205 335 378 pesetaa, jotka maksettaisiin takaisin kahdeksan vuoden kuluessa 30 päivästä joulukuuta 1994 alkaen. Korot maksettaisiin vasta kolmen viimeisen vuoden aikana, ja 70 prosenttia pääomalyhennyksistä aloitettaisiin vasta 30 päivänä joulukuuta 1998.

Ensimmäisen lainasopimuksen vakuutena oli alun perin 5 päivänä elokuuta 1992 tehty kiinnitys Llodiossa sijaitsevaan Tubacexin 56 627,64 m²:n kiinteistöön, joka oli kiinnitetty myös BCI:n ja sosiaaliturvarahaston myöntämien lainojen vakuudeksi. Sitten tämä kiinnitys vapautettiin, ja 16 päivänä helmikuuta 1994 korvattiin Tubacex Taylor Accesorios SA:n (TTA) omistamalla kiinteistöllä, joka riippumattomassa arviossa oli todettu 800 miljoonan pesetan arvoiseksi, ja 310 miljoonan pesetan arvoisella Acería de Álavan kiinteistöllä. Espanjan viranomaisten mukaan nämä kiinteistöt yhdessä (1 110 miljoonaa pesetaa) kattoivat taatut lainat.

Seuraavaan taulukkoon on tiivistetty esitetyt sopimukset ehtoineen:

Sopimuspv.	Pääoma (pesetaa)	Korko (pesetaa)	Korko (%)	Muut ehdot
1. sopimus				
10.7.1992	444 327 300	211 641 186	10	40 998 011 pesetan tasaerät
8.2.1993	376 194 873	183 473 133	9	Melkein tasasuuruiset 33—37 miljoonan erät 1.8.1993 alkaen
16.2.1994	372 000 000	154 138 830	9	Tasaerät poistuvat. Ensimmäinen maksu 30.6.1994. 79 % pääomasta ja kaikki korot alkavat erääntyä 30.6.1999
2. sopimus				
10.3.1994	465 727 750	197 580 900	9	Ensimmäinen maksu 30.12.1994. Korot erääntyvät vasta 30.12.1999. 71 % pääomasta alkaa erääntyä vasta 31.12.1998.
3.10.1994	469 491 521	205 335 378		Ei merkittäviä muutoksia.

Espanjan viranomaiset vakuuttavat, että FOGASA myönsi lainat 6 päivänä maaliskuuta 1985 annetun kuninkaallisen asetuksen 505/85 ja 20 päivänä elokuuta 1985 annetun ministeriön määräyksen mukaisesti; jälkimmäisessä on kuninkaallisen asetuksen 32 artiklan yksityiskohtaiset soveltamismääräykset, jolla FOGASA valtuutetaan allekirjoittamaan työntekijöille maksettujen varojen takaisinmaksua koskevia sopimuksia.

Komissio käsittää nämä sopimukset siten, että FOGASAlla on täysi vapaus viivyttää tai jakaa takaisinmaksuja kahdeksan vuoden aikana, kunhan maksuajan pidennys ei ylitä kuutta kuukautta. Viivästyneistä maksuista on perittävä niin sanottu "laillinen korko".

Laillinen korko ensimmäisten sopimusten allekirjoitusaikana, vuosina 1992 ja 1994, oli 9 prosenttia, mikä vastaa sopimuksiin kirjattua korkoa. Espanjan viranomaisten mukaan yritykset ovat noudattaneet tähän asti kummankin lainasopimuksen lopullisissa versioissa määrättyjä maksuaikatauluja, mutta eivät ole toimittaneet tietoja sopimusten aiempien versioiden mukaisista maksuista.

Maksujen keskeytyksen lopettaminen

Aloittaessaan menettelyn komissio arvioi, että julkisten velkojien osallistuminen maksujen keskeytyksen lopettamiseen voisi sisältää valtion tukea, erityisesti sosiaaliturvarahaston päätös luopua etuoikeuksistaan, sen velkojen hallinto ja sosiaaliturvarahaston toiminta (yhdessä julkisen BCI-pankin kanssa) vapautettaessa yleispanttauksia ja kiinnityksiä omaisuuteen, jota tarjottiin vakuudeksi vaihtovelkakirjojen liikkeeseenlaskussa, varsinkin jos otetaan huomioon että sosiaaliturvarahaston maksujen keskeytyksen jälkeisistä saatavista oli sovittu Tubacexin kanssa, minkä seurauksena tarvittiin uusia panttauksia (jotka sittemmin vapautettiin) ja oli allekirjoitettava uusi sopimus näiden uusien velkojen järjestelemiseksi.

Espanjan hallitus on huomautuksissaan toimittanut tietoja, joista käy ilmi, että tuomarin huhtikuussa 1993 nimeämien valvojien laatiman lopullisen velkojaluettelon mukaan Tubacexin velkojen kokonaismäärä oli 16 932 977 026 pesetaa ja Acería de Álavan velkojen kokonaismäärä 3 501 435 639 pesetaa. Etuoikeutetuilla velkojilla oli saatavia Tubacexilta 2 107 068 319 pesetaa ja

Acería de Álavalta 1 065 845 399 pesetaa; noin 2,115 miljardin pesetan (eli noin 12,5 prosentin koko määrästä) velkojina oli julkisia laitoksia, joista suurin velkoja oli sosiaaliturvarahasto; sen saatavat Tubacexilta olivat 1 017 877 003 pesetaa ja Acería de Álavalta 129 521 620 pesetaa.

Espanjan viranomaisten mukaan sosiaaliturvarahasto on soveltanut lainoihin koko ajan laillista korkoa sekä viivästyskorkoa myöhästyneistä maksuista voimassaolevien määräysten mukaisesti.

Sosiaaliturvarahaston saataviin on siten sisältynyt aikaisempia velkoja (ennen vuotta 1991), joista oli peritty korkoa ja viivästyskorkoa, vuodelta 1991 olevia velkoja (joihin oli sovellettu määrättyjä viivästyskorkoja) sekä vuodesta 1992 maksujen keskeyttämishetkeen saakka kertyneitä velkoja. Näistä muodostuu seuraava taulukko:

(pesetaa)

	Tubacex	Acería de Álava
Saatava, jonka maksuaikaa pidennetty		
Pääoma	165 689 700	
Korot	88 748 398	
Viivästyskorot	50 967 073	
Saatavat vuodelta 1991		
Pääoma	350 203 353	
Viivästyskorot	58 709 151	
Saatavat toukokuuhun 1992 asti		
Pääoma	303 559 328	94 376 303
Korot		15 229 747
Viivästyskorot		19 915 570
Yhteensä	1 017 877 003	129 521 620

Sosiaaliturvarahasto liittyi velkojien sopimukseen 30 päivänä syyskuuta 1993, kun muut velkojat olivat hyväksyneet ehdotukset 15 päivän kesäkuuta ja 2 päivän syyskuuta 1993 välisenä aikana. Kuten menettelyn alussa todettiin, suurin osa sopimuksen sisältämistä veloista oli saatu yksityisiltä luotonantajilta. Näiden joukossa oli tuntemattomia velkakirjojen omistajia, joiden saatavat olivat 3 621 198 pesetaa. Espanjan viranomaiset ovat toimittaneet yksityiskohtaisia tietoja näistä velkojista, ja niistä käy ilmi, että ainakin 85 prosenttia lainasta oli saatu yksityisiltä velkojilta.

Sen vuoksi Espanjan viranomaiset väittävät, että sosiaaliturvarahaston osuus sopimuksessa ei ollut ratkaiseva.

Sosiaaliturvarahaston saatavat maksettiin seuraavasti:

(pesetaa)

	Tubacex	Acería de Álava
Maksu sekillä	227 319 289	28 925 658
Vaihtovelkakirjat (vakuuksin)	620 530 000	78 960 000
(ilman vakuutta)	105 960 000	13 480 000
Lainatodistukset	64 067 714	8 155 962
Yhteensä	1 017 877 003	129 521 620

Espanjan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että Tubacexin vaihtovelkakirjat myytiin heinäkuussa 1994, minkä vuoksi sosiaaliturvarahasto voi periä jäljellä olleen osan velastaan (tulot olivat 772 186 789 pesetaa). Jäljellä olevat 64 067 714 pesetaa erääntyvät vuosina 2005—2008 neljänä vuotuisena tasaeränä.

Espanjan viranomaisten mukaan sosiaaliturvarahasto päätti luopua etuoikeutetun velkojan asemastaan ja hyväksyä sopimuksen seuraavista syistä:

— sosiaaliturvarahastolla oli päätösvalta osallistumisesta sellaisiin sopimuksiin (kuninkaallinen asetus 1517/91) ja niin se oli tehnyt muissakin vastaavissa tilanteissa,

— etuoikeutetun velkojan asema on vain suhteellinen,

— sosiaaliturvarahasto päätteli, että sen olisi hyödyllisempää rahojensa takaisinsaamiseksi osallistua sopimukseen kuin käyttää etuoikeuttaan, joka olisi voinut

johtaa yritysten selvitystilaan ja niistä seuraaviin yhteiskunnallisiin ongelmiin,

— saatavien mistään osasta ei luovuttu,

— rahasto odotti saavansa saatavansa perityksi (kuten tapahtuikin).

Menettelyn aikana esitettiin myös kysymyksiä sosiaaliturvarahaston (ja muidenkin julkisten velkojien kuten BEX/BCI:n ja FOGASAn) päätöksestä vapauttaa pantit ja Tubacexin omaisuuteen tehdyt kiinnitykset, jotka antoivat yritykselle mahdollisuuden tarjota sitä vakuudeksi vaihtovelkakirjojen liikkeeseenlaskua varten ja varmistaa tällä tavalla sopimuksen hyväksyminen (näin taattiin 10 miljardia pesetaa vaihtovelkakirjaemission 11,5 miljardin pesetan kokonaissummasta).

Komission saamien tietojen perusteella pantit, kiinnitykset ja niihin liittyvä omaisuus olivat seuraavat:

Omaisuus	Laitos	Vapautuspäivä
243 029 m² Amurriossa (lukuun ottamatta Acería de Álavaa)	BCI	21.5.1993
(mukaan lukien Baskimaan hallitukselle myydyt 69 555 m²)	Sosiaaliturvarahasto	3.6.1993 (osa Baskimaan hallitukselle myydystä kiinteistöstä) ja 18.11.1993 (maksettu 25.1.1994 toukokuun 1992 ja toukokuun 1993 välisenä aikana sovittujen uusien sitoumusten osalta)
		uusi vapautus 25.3.1994
6 270 m² Amurriossa	Sosiaaliturvarahasto	18.11.1993
	BCI	18.11.1993
50 627,64 m² Llodiossa	BCI	25.4.1994
	Sosiaaliturvarahasto	18.11.1993 (maksettu takaisin 20.12.1993 toukokuun 1992 ja toukokuun 1993 välisenä aikana sovittujen uusien sitoumusten osalta, uusi vapautus 24.3.1994)
	FOGASA	9.3.1994 (korvattu TTA:n ja Acería de Álavan kiinteistöillä)
5 879,66 m² Llodiossa	BCI	25.4.1994
	Sosiaaliturvarahasto	18.11.1993 (maksettu joulukuussa 1993 toukokuun 1992 ja toukokuun 1993 välisenä aikana sovittujen uusien sitoumusten osalta, uusi vapautus 24.3.1994).

Vaihtovelkakirjalaina (josta 10 miljardille pesetalle oli vakuus) laskettiin liikkeeseen 6 päivänä toukokuuta 1994; tätä toimenpidettä täydennettiin kiinnityksillä, jotka kattoivat edellä mainitun omaisuuden kokonaisuudessaan sekä Amurriossa sijaitsevan 12 400 m²:n kiinteistön, ja oikeudella saada pantiksi Tubacex Comercialin ja Acería de Álavan osakkeita (yhteensä kolmen miljardin pesetan määrään asti).

Espanjan viranomaisten mukaan BCI:n hallussa olleet kiinnitykset voitiin vapauttaa, koska niitä vastaavat lainat oli maksettu (mukaan lukien vuosina 1992 ja 1993 maksettu 960 miljoonan pesetan laina, jota maksujen keskeytys ei koskenut). Sosiaaliturvarahaston hallussa olleiden panttien vapauttamisen osalta Espanjan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että sosiaaliturvarahastolla oli velkojien sopimuksen 5 kohdan perusteella velvollisuus vapauttaa sille annettu pantti sopimuksessa tarkoitettujen lainojen osalta. Lisäksi pantit korvattiin itse asiassa sillä kiinnityksellä, joka annettiin vaihtovelkakirjojen vakuudeksi, joten sosiaaliturvarahaston edut olivat edelleen turvatut.

Selittääkseen, miksi sosiaaliturvarahasto toimi kuten toimi, vaikka Tubacex oli maksujen keskeytyksen jälkeen ottanut lisää lainaa, minkä vuoksi sosiaaliturvarahasto oli joutunut sopimaan uusista panteista (jotka myöhemmin taas vapautettiin), Espanjan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että nämä uudet, maksujen keskeytyksen jälkeiseen lainaan liittyvät pantit korvattiin 22 päivänä maaliskuuta 1994 panttivakuudella, johon sisältyivät kaikki Tubacex Tubos Inoxidables SA:n, jäljempänä 'TTA', osakkeet sekä koko

Tubacexin nettoarvoltaan 2,5 miljardin pesetan (riippumattoman asiantuntijan arvio) suuruinen ruostumattomien teräsputkien valmistukseen liittyvä omaisuus, joka on suurempi kuin lainan vakuudeksi tarvittiin.

Lopuksi Espanjan viranomaiset ilmoittivat maksujen keskeytyksen jälkeisen velkojen uudelleenjärjestelyn osalta, että kuninkaallisella asetuksella 1517/91 11 päivänä lokakuuta 1991 hyväksytyn sosiaaliturvarahastosta annetun lain mukaisesti sosiaaliturvarahasto voi sopia maksuaikatauluista ja maksueristä laillista korkoa soveltaen. Sopimus Acería de Álavan kanssa allekirjoitettiin 25 päivänä maaliskuuta 1994 ja Tubacexin kanssa 12 päivänä huhtikuuta 1994. Ehdot olivat seuraavat:

	Pääoma (pesetaa)	Korko (%)	Muut ehdot
Acería de Álava	274 409 604	9	Maksu viiden vuoden kuluessa kasvavina kuukausierinä, 51 % pääomasta alkaa erääntyä vasta viidentenä vuonna.
Tubacex	1 409 957 329	9	

Espanjan hallitus otti kantaa menettelyn aikana tutkittuihin seikkoihin ja vastasi myös muiden esittämiin huomautuksiin siitä, että yritys olisi saanut muita tukia. Hallitus ilmoitti, että nämä kysymykset eivät kuuluneet menettelyyn, ja väitti, että tukea ei ollut myönnetty. Itse asiassa Espanjan viranomaiset pitivät kiinni siitä, että järkeistämiskustannukset, kuten työvoiman vähentäminen, oli rahoitettu yrityksen omin varoin (pääoman korotus 2,251 miljardilla pesetalla joulukuussa 1993 ja käyttöomaisuuden myynti). Samoin hallitus totesi, että vaikka Baskimaan hallitus harkitsi mahdollisuutta myöntää sosiaalitukea Tubacexille Tubacexin, Tubos Reunidosin ja Productos Tubularesin laajemman rakenneuudistuksen yhteydessä, ei tässä asiassa ollut vielä tehty mitään päätöstä. Lopuksi hallitus kiisti syytökset, että TTI olisi saanut laitonta tukea.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella komissio myöntää, että esitetyt täydentävät huomautukset eivät kuulu menettelyn alaan, ja koska niitä ei ole täysin todistettu, ei tällä hetkellä ole riittäviä syitä tutkimusten jatkamiseen.

V

Komission on päätettävä, sisältävätkö menettelyssä esiin tuodut eri toimenpiteet perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja terästukisäännöissä tarkoitettua valtion tukea. Käytettävissään olevien tietojen perusteella komissio arvioi asiaa seuraavasti:

Kiinteistön myynti Baskimaan hallitukselle

Koska BCI:n hallussa olleet kiinnitykset ja sosiaaliturvarahaston hallussa olleet pantit voitiin vapauttaa, kun niitä vastaavat lainat oli maksettu tai katettiin muilla vakuuksilla, ja että kauppaan saatiin lupa (erityisesti velkojien etuja edustavilta) valvojilta, komissio voi katsoa, että tähän kaupan puoleen ei sisälly valtion tukea.

Kaupan lopullisen hinnan osalta ei valitettavasti järjestetty julkista pyyntöä tarjouksista, mikä olisi voinut poistaa kaikki epäilyt siitä, vastasiko myyntihinta markkinahintaa. Eri asiakirjoissa arvioidaan kiinteistön hinta saatua hintaa korkeammaksi, ja sen vuoksi komissio katsoo, että ei ole riittävää syytä päätellä, että hinta ei ylittänyt markkinahintaa, vaan saattoi jopa alittaa sen. Näin ollen komissio päättelee, että yritys ei saanut kohtuutonta taloudellista etua ja että kiinteistön hinta ei sisällä valtion tukea.

FOGASAn myöntämät lainat

Kuten korostettiin menettelyä aloitettaessa, ei FOGASAn toimintaa vastaan voida esittää huomautuksia, koska se perustui vain työntekijöiden laillisiin vaatimuksiin, jotka koskivat palkkoja, jotka muutoin olisivat jääneet heiltä saamatta. Tässä mielessä sopimuksiin ei sisältynyt valtion tukea, vaan menettely oli perustamissopimuksen 3 artiklan j alakohdan mukainen. Katetut kustannukset muodostavat samoin osan yrityksen tavanomaisista toimintakustannuksista ja periaatteessa yrityksen on itse katettava ne omista varoistaan. Mikä tahansa valtion tuki näihin kustannuksiin voidaan katsoa tueksi, mikäli yritys saa siitä taloudellista etua riippumatta siitä, tapahtuuko maksu suoraan yritykselle vai kanavoidaanko se työntekijöille jonkin julkisen laitoksen kautta.

Kuten IV osassa on todettu, on kummankin sopimuksen korko laillinen, 9 prosenttia. Ratkaistessaan, vastaako tämä korko tavanomaisia markkinaehtoja, komissio on vastaavissa, myös FOGASAn lainoihin liittyneissä tapauksissa, kuten esimerkiksi komission päätöksessä 91/1/ETY [1] ja valtiontukiasiassa N:o K 56/94 [2] verrannut tätä korkoa yksityisten pankkien Espanjassa yli kolmen vuoden lainoista perimään keskikorkoon.

[1] EYVL N:o L 5, 8.1.1991, s. 18
[2] EYVL N:o L 298, 22.11.1996, s. 14

Espanjan keskuspankin julkaisemien tilastojen mukaan yksityisten pankkien yli kolmen vuoden lainoista perimä keskikorko vaihteli kyseisenä ajanjaksona seuraavasti: 1992: 17,28 prosenttia, 1993: 16,19 prosenttia, 1994: 12,51 prosenttia. Nämä korot, varsinkin ensimmäinen, ovat huomattavasti korkeampia kuin sopimuksissa käytetyt. Muutkaan luottoehdot (ensimmäisen ilmeinen uudelleenjärjestely [joka oletettavasti johtui alkuperäissopimuksen mukaisten maksujen viivästymisestä] ja suurin osa pääoman ja korkojen lyhennyksistä, jotka olivat kummankin sopimuksen mukaan ajoitettu painottumaan laina-ajan loppuun ilmeisesti yrityksen elpymisen helpottamiseksi) eivät vastanneet markkinoilla tavanomaisia ehtoja, varsinkaan jos otetaan huomioon, että lainan vakuutena oli kiinteistökiinnitys ja että FOGASA olisi ollut etuoikeutettu velkoja konkurssin tai muiden taloudellisten vaikeuksien ilmetessä.

Siten on pääteltävissä, että sopimukset sisälsivät perustamissopimuksen 92 artiklan 1 artiklassa ja terästukisäännöissä tarkoitettua valtion tukea, ja että tämä tuki oli laitonta (siitä ei ilmoitettu komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan 3 artiklan ja terästukisääntöjen 6 artiklan määräysten mukaisesti). Toimenpiteeseen sisältyneen laittoman tuen tarkkaa määrää on vaikea määritellä, mutta ainakin se vastaa sitä taloudellista etua, joka syntyi käytetystä alhaisesta korkokannasta ja jota sovellettiin siitä hetkestä kun lainat alkuaan myönnettiin.

Maksujen keskeytyksen lopettaminen

Käytettävissään olevien tietojen perusteella komissio voi päätellä, että maksujen keskeytys kesäkuussa 1992 ja sen lopettaminen lokakuussa 1993 olivat toimenpiteitä, joihin Espanjassa yleisesti maksukyvyttömyystilanteissa noudatettavien määräysten mukaisesti ryhdytään. Ei ole epäilystä siitä, että julkiset velkojat, sosiaaliturvarahasto mukaan lukien, olivat vähemmistönä ja seurasivat yksityisten velkojien toimintatapoja hyväksyessään velkojien sopimuksen, jonka seurauksena velat piti suorittaa osittain laskemalla liikkeeseen vaihtovelkakirjoja. Vaikka sosiaaliturvarahasto oli etuoikeutettu velkoja eikä sillä ollut velvollisuutta liittyä sopimukseen (joka allekirjoitettiin voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti), sillä oli mahdollisuus luopua etuoikeudestaan ja osallistua sopimukseen. Komissio toteaa, että sosiaaliturvarahaston päätös ei nähtävästi vaikuttanut yksityisten velkojien päätökseen hyväksyä sopimus eikä siihen liittynyt mitään lykättyjä vaatimuksia koskevaa ehtoa eikä siitä seurannut velkojen määrän alentumista; velat maksettiin sen jälkeen miltei kokonaan, osaksi käteisenä ja osittain myymällä vaihtovelkakirjoja.

Sosiaaliturvarahaston hallussa olleiden panttien vapauttaminen näyttää olleen pikemminkin välttämätön seuraus sopimukseen liittymisestä kuin yhteistoiminnan helpottamiskeino. BCI:n halussa olleet kiinnityksetkin ilmeisesti voitiin vapauttaa, koska niitä vastaavat lainat oli maksettu.

Komissio päättelee sen vuoksi, että julkisten velkojien ja erityisesti sosiaaliturvarahaston toiminta vastasi yleistä käytäntöä eikä tuonut Tubacexille taloudellista etua eikä siten muodostanut valtion tukea.

Kysymys siitä, miksi sosiaaliturvarahasto toimi kuten toimi, kun maksujen keskeytystä edeltävät velat olivat kasautuneet, on myös selitetty tyydyttävällä tavalla. Näiden velkojen hallinta voimassaolevan lainsäädännön mukaisen uudelleenjärjestelysopimuksen avulla ei näytä noudattaneen markkinaehtoja. Kuten edellä on FOGASAn suhteen todettu, yksityisten pankkien yli kolmen vuoden lainoista perimä keskikorko oli keskuspankin julkaisemien tilastojen mukaan uudelleenjärjestelysopimuksen tekemisen aikaan (1994) 12,51 prosenttia, kun tässä tapauksessa käytetty laillinen korko oli 9 prosenttia. FOGASAn yhteydessä esitettyä perustetta noudattaen on pääteltävä, että uudelleenjärjestelyyn sisältyy perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa ja terästukisäännöissä tarkoitettua valtion tukea, joka on laitonta, koska sitä ei ole ilmoitettu komissiolle. Kuten FOGASAn myöntämien lainojen kohdallakin, on vaikea arvioida laittoman tuen tarkkaa määrää, mutta se vastaa vähintään taloudellista etua, joka aiheutuu siitä, että uudelleenjärjestelysopimuksien mukainen korko oli 9 prosenttia.

VI

Koska komissio on todennut FOGASAn lainasopimusten ja maksujen keskeytyksen jälkeen tapahtuneen sosiaaliturvarahaston lainan uudelleenjärjestelyn sisältävän laitonta valtion tukea, komission on päätettävä, soveltuuko tuki yhteismarkkinoille.

Kun Acería de Álava on EHTY:n 80 artiklan soveltamisalaan kuuluva yritys, koska se valmistaa sopimuksen liitteessä I olevassa luettelossa esiintyviä tuotteita, on EHTY:n määräyksiä ja terästukisääntöjä sovellettava tässä käsiteltyihin toimenpiteisiin, jos toimenpiteistä oli yritykselle taloudellista etua.

EHTY:n 4 artiklan c alakohdassa kielletään valtion muodossa tai toisessa myöntämä tuki ja avustukset. Terästukisäännöissä, jotka neuvosto hyväksyi yksimielisesti EHTY:n 95 artiklan mukaisesti poikkeuksena 4 artiklan c alakohdassa olevaan yleiseen kieltoon, annetaan mahdollisuus katsoa jotkin tukimuodot yhteismarkkinoille soveltuviksi; tämä koskee tutkimus- ja kehitystoiminnan tukea (2 artikla), ympäristönsuojelun tukea (3 artikla), tukea sulke-

miseen (4 artikla) ja alueellista investointitukea, joka myönnetään tiettyjä yhteisön alueita koskevien yleisten tukimääräysten mukaisesti (5 artikla); näistä tukialueista mikään ei sijaitse Espanjassa. Toimintatuki ja pelastus- ja rakennemuutostuki ovat samoin kiellettyjä. Näin ollen eivät tässä käsiteltävät toimenpiteet vastaa mitään sallittua tukiryhmää.

Tubacexin eduksi toteutetut toimenpiteet kuuluvat toisaalta myös perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisalaan, koska kyse on toiminnasta, joka ei sisälly EHTY:yn (saumattomien ruostumattomien teräsputkien valmistus). Kuten menettelyä aloitettaessa todettiin, jäsenvaltioiden on ennakkoon ilmoitettava komissiolle kaikista saumattomien putkien alaa koskevista tukitoimista eräiden EHTY:yn sisältymättömien rauta- ja teräsalojen valtiontukia koskevien puiteohjeiden [1] mukaisesti, joka asiakirja on laadittu sen tunnustamiseksi, että EHTY:n ulkopuolelle jäävän teräsalan kilpailu on luonteeltaan erityisen tuntuvaa ja että suhteet teräksen perusteollisuuden ja rauta- ja terästeollisuuden välillä ovat hyvin läheiset, ottaen huomioon että teräsyhtymien tytäryhtiöille myönnetyt tuet voisivat viime kädessä hyödyttää EHTY:n mukaista toimintaa ja siten vaikuttaa EHTY-teollisuuden tukipolitiikkaan.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa määrätään periaatteesta, jollei sopimuksessa toisin määrätä, valtion tuki, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Kuten komissio korosti menettelyä aloittaessaan, jäsenvaltioiden välillä on Tubacexin valmistamien tuotteiden kauppaa, ja näin ollen mikä tahansa tuki yritykselle vahvistaa sen asemaa kilpailijoihin nähden ja vaikuttaa siten jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua.

Käsiteltävänä olevan tuen luonteen ja tarkoituksen huomioon ottaen ei käsiteltävänä olevaan asiaan voida soveltaa 92 artiklan 1 kohdan periaatteesta tehtäviä poikkeuksia, jotka on lueteltu saman artiklan 2 kohdassa.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaan voidaan tiettyjä tukia pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. 92 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua poikkeusta ei tässä asiassa voida soveltaa, koska yrityksen sijaintimaakunta ei tule kysymykseen tällaisen tuen osalta, eivätkä Espanjan viranomaisetkaan ole missään vaiheessa viitanneet tämän poikkeuksen soveltamiseen. Saman artiklan 3 kohdan b alakohdassa oleva poikkeus ei myöskään ole sovellettavissa, koska tuen tarkoitus ei ollut edistää tärkeää Euroopan yhteistä etua koskevaa hanketta eikä poistaa Espanjan kansantaloudessa olevaa vakavaa häiriötä.

Perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainitaan poikkeuksesta, joka koskee "tukea tietyn taloudellisen toiminnan" edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tubacexin saama tuki voitaisiin Tubacexin tuen myöntämishetkellä vallinneen taloudellisen tilan huomioon ottaen katsoa kriisiin joutuneelle yritykselle annetuksi tueksi ja näin ollen sitä voitaisiin arvioida tämän määräyksen kannalta.

Komissio katsoo vaikeuksiin joutuneille yrityksille annetun tuen sisältävän vaaran, että työllisyys- ja työmarkkinaongelmat siirretään niiden avulla jäsenvaltiosta toiseen. Tämä tukimuoto estää markkinavoimien tavanomaisen toiminnan, toisin sanoen kilpailukyvyttömien yritysten poistumisen markkinoilta, sopeuduttaessa kilpailuedellytysten muutoksiin. Samalla tuki voi vääristää kilpailua ja jäsenvaltioiden välistä kauppaa vaikuttamalla tuensaajien hintapolitiikkaan niiden käyttäessä polkumyyntihintoja pysyäkseen markkinoilla.

Sen vuoksi komissio on kehitellyt ajan mittaan erityisen tarkastelutavan, jolla se voi arvioida vaikeuksissa oleville yrityksille annettuja tukia. Se on esitelty kahdeksannessa kertomuksessa kilpailupolitiikasta (kohta 227) ja vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakennemuutokseen myönnettäviä valtion tukia koskevissa ohjeissa [2]. Tuki on pidettävä tasolla, joka on yrityksen toiminnan jatkumisen kannalta tarpeen niin kauan, että ehditään käynnistää toimenpiteet sen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ja tuen on perustuttava terveeseen rakenneuudistussuunnitelmaan, joka mahdollistaa yrityksen kannattavuuden saavuttamisen pitkällä aikavälillä ja sisältää sellaisia toimenpiteitä kuin tuotantokyvyn supistamisen, jolla korvataan kilpailijoille koituvat kielteiset vaikutukset (erityisesti aloilla, joilla on ylikapasiteettia, kuten tässä tapauksessa).

Espanjan viranomaiset eivät ole pyrkineet osoittamaan, että toimenpiteet olisivat pelastus- ja rakennemuutostukea eivätkä ole toimittaneet todisteita rakenneuudistussuunnitelman olemassaolosta tai Tubacexin toiminnan supistumisesta markkinoilla. Tämä vahvistaa, että tuen ainoa tavoite oli antaa yritykselle mahdollisuus jatkaa toimintaansa.

[1] EYVL N:o C 320, 13.12.1988, s. 3

[2] EYVL N:o C 368, 23.12.1994, s. 12

VII

Tästä johtuen on pääteltävä, että Tubacexille ja sen tytäryhtiölle Acería de Álavalle myönnetty tuki, joka muodostuu kahdesta FOGASAn lainasta ja sosiaaliturvarahaston lainan uudelleen-järjestelystä maksujen keskeytyksen jälkeen, on laitonta, koska siitä ei ole ilmoitettu komissiolle ennalta ja se rikkoo terästukisääntöjä ja perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohtaa sekä on soveltumaton yhteismarkkinoille, koska

— Acería de Álavalle myönnetty tuki on yhteensoveltumaton terästukisääntöjen ja siten myös EHTY:n 4 artiklan c alakohdan kanssa,

— Tubacexille myönnetty tuki ei sovellu yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 92 artiklan määräysten mukaan.

Koska tuet ovat laittomia ja yhteismarkkinoille soveltumattomia, ne on maksettava takaisin ja niiden taloudelliset vaikutukset on poistettava tilanteen palauttamiseksi ennen tukea vallinneen kaltaiseksi.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Espanjan kuningaskunnan toimenpiteet Compañia Española de Tubos por Extrusion SA:n, jäljempänä 'Tubacex', ja Acería de Álavan hyväksi sisälsivät tukea, joka myönnettiin laittomasti ja joka perustamissopimuksen 92 artiklan ja päätöksen N:o 3855/91/EHTY mukaan ei sovellu yhteismarkkinoille, koska lainasta peritty korko oli alempi kuin vastaava markkinakorko. Päätös koskee seuraavia järjestelyjä:

1) Fondo de Garantía Salarialin, jäljempänä 'FOGASA', Tubacexin ja Acería de Álavan 10 päivänä heinäkuuta 1992 yhteensä 444 327 300 pesetan pääomasta allekirjoittama lainasopimus, jota muutettiin 8 päivänä helmikuuta 1993 ja 16 päivänä helmikuuta 1994 tehdyillä sopimuksilla (joiden pääomat olivat 376 194 872 pesetaa ja 372 000 000 pesetaa),

2) FOGASAn, Tubacexin ja Acería de Álavan 10 päivänä maaliskuuta 1994 yhteensä 465 727 750 pesetan pääomasta allekirjoittama lainasopimus, joka muutettiin 3 päivänä lokakuuta 1994 tehdyllä yhteensä 469 491 521 pesetan pääomaa koskevalla sopimuksella,

3) sosiaaliturvarahaston (Seguridad Social) ja Acería de Álavan 25 päivänä maaliskuuta 1994 274 409 604 pesetan velkojen uudelleenjärjestelystä tekemä sopimus,

4) sosiaaliturvarahaston ja Tubacexin 1 409 957 329 pesetan velkojen uudelleen-järjestelystä 12 päivänä huhtikuuta 1994 tekemä sopimus.

2 artikla

Espanja poistaa 1 artiklassa mainituista järjestelyistä tuet perimällä ne takaisin tai käyttämällä tavanomaisia markkinakorkoja siitä hetkestä lähtien, jolloin FOGASA alun perin myönsi lainat tai sosiaaliturvarahaston lainan uudelleenjärjestelystä maksujen keskeytyksen jälkeen sovittiin, ja perii takaisin määrän, joka vastaa markkinakoron ja tuen lakkaamiseen asti tosiasiallisesti perityn koron välistä erotusta.

Tuki maksetaan takaisin Espanjan lainsäädännön mukaisia menettelyjä ja säännöksiä noudattaen ja siihen sisällytetään kertyneet korot. Korkona käytetään tavanomaista markkinakorkoa, jota käsiteltiin edellä, ja joka lasketaan tuen myöntämispäivästä todelliseen takaisinmaksupäivään saakka.

3 artikla

Muut tässä menettelyssä perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan ja päätöksen 3855/91/EHTY 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti käsitellyt toimenpiteet eli kiinteistön myynti Baskimaan hallitukselle ja julkisten laitosten (tässä tapauksessa sosiaaliturvarahaston) osallistuminen maksujen keskeytyksen lopettamiseen, eivät sisällä valtion tukea, ja menettely voidaan tämän vuoksi lopettaa.

4 artikla

Espanjan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi-saamisesta sen tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteuttamat toimenpiteet.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 30 päivänä heinäkuuta 1996.

Komission puolesta

Hans VAN DEN BROEK

Komission jäsen